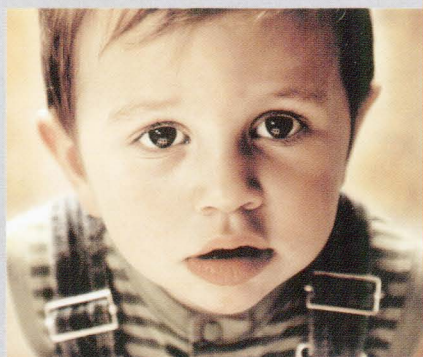

Насилието над деца

Всяко действие или бездействие от страна на възрастния, което поставя в риск физическото и психическото здраве на детето.

Насилието, преживяно в детска възраст, слага отпечатък върху неформалата се личност на детето и нерядко води до възпроизвеждане на възприетия модел на семейни взаимоотношения в семействата на вече порасналите деца.

Децата израснали в условия на домашно насилие стават негови преки жертви. Самото присъствие на детето при сцени на насилие е форма на емоционално насилие върху него. Наред с това, децата не успяват да изградят усещане за света като сигурно място, нарушава се чувството на доверие към обичаните родителски фигури. Постепенно децата възприемат грубите насилнически взаимоотношения, които те възприемат като даденост и естествена форма.

Изискването за безпрекословно подчинение на волята на насилника разрушава всички опити за поемане на инициатива, толерира мълчанието и налага пасивно поведение. Така децата израстват с нарушения в грижата за себе си, идентичността, способност за интимност.

Обикновено избягват контакти, имат трудности със сприятеляването, затворени са, импулсивни и агресивни. В пубертета и юношеството те често развиват форми на дезадаптивно поведение – въвличане в насилствени връзки, в банди и секти, злоупотребяват с алкохол и наркотици, опитвайки се да избягат от реалността, имат проблеми с ученето и в общуването с връстници, бягат от дома и училището, развиват депресия, анорексия и булимия, правят опити за самоубийство.

Видове насилие върху деца

Физическо насилие
Сексуално насилие
Емоционално насилие
Занемаряване

Физическо насилие – удряне, ритане, щипане, раздрусване, пошляпване, изгаряне, хапане, душене и т.н. Може да включва даване на детето на отровни вещества, неподходящи лекарства или алкохол. В резултат могат да се появят охлузвания, синини, драскотини, подутини и други видими наранявания по тялото на детето, както и вътрешни – счупвания и кръвоизливи. Вредите може да не са причинени умишлено и да са следствие на прилагане на свръхстроги мерки за дисциплина или физически наказания.

Сексуално насилие – може да включва сексуален интерес, опипване, разголване на гениталии, орално сексуално действие, вагинално или анално проникване с предмет, вкл. пръсти и penis, показване на порнографски материали или използване на детето за порнографски цели, воайорство и др.

Емоционално насилие – непрекъсната критика, засрамване, унижаване, порицаване, заплахи, подигравки, предизвикване на страх и безпокойство у детето, постоянно недоволство от поведението на детето. Възможно е родителите съзнателно да се дистанцират от детето, да пренебрегват молбите за помощ, за внимание, за насърчаване.

Занемаряване – когато родителите не посрещат основните нужди на своето дете – храна, дрехи, дом, топлина и медицински грижи и го оставят без надзор. Те пренебрегват нуждата на детето от обич и привързаност, да го оставят да присъства на сцени на насилие, да му разрешават да употребява наркотици и алкохол. Друга форма е незаинтересоваността на родителите към успеваемостта на детето в училище.

Симптоми на насилие над деца

Изостване във физическото развитие
Социални и поведенчески
Белези от нараняване
Занемаряване

Изостване във физическото и психомоторното развитие – изглеждат по-малки от реалната им възраст, с ниско тегло и размери.

Дефекти в развитието на централната нервна система; когнитивни и комуникативни нарушения или забавено развитие на функциите на вниманието (обем, концентрация, разпределеност, превключваемост), паметта, интелекта, езикови трудности

Социални и поведенчески – неадекватност на лицеизраза, затвореност и необщителност, страх от възрастни, псевдозрялост, хиперактивни, импулсивни и хаотични или напротив потиснати и затворени, с обучителни трудности, прояви на деструктивност, агресивност към другите, актове на самонараняване, нарушения в съня, кошмари, нощно напикаване.

Белези от нараняване – синини, насинени очи, фрактури с различна давност, наранявания в гениталната област, бременност или венерически заболявания, разкъсана лигавица, ухапвания, попарвания и изгаряния на необичайни места или с определена форма, отравяне, следи от поемане на алкохол и лекарства.

Психосоматични оплаквания – болест, причинена от прикрит страх или безпокойство

В пубертета и юношеството – **дезадаптивно поведение** – въвличане в насилствени връзки, в банди и секти, злоупотреба с алкохол и наркотици, нарушения в съня, храненето, затваряне в себе си, проблеми в ученето и в общуването.

Сексуално насилие над деца

И момичетата, и момчетата,
са жертви на сексуално насилие.
Физически белези
Поведенчески белези

Сексуалното насилие трудно се разпознава. Повечето актове на насилие обикновено се случват насаме и насилникът е способен на много неща, за да предотврати разкриването. Детето често бива заплашвано да мълчи, а много от децата чувстват толкова непоносима вина и срам, че са абсолютно неспособни да говорят за това, което се случва с тях. Все пак има някои признаци, които могат да се дължат на извършено сексуално насилие върху детето:

Физически белези, за които трябва да сме нащрек:

- Болка, сърбеж, охлузвания или кървене в гениталната или ананалната област
- Всяка болест, предавана по полов път, течение от гениталиите, инфекция без очевидна причина
- Стомашни болки или дискомфорт, когато детето се движи или сяда

Поведенчески белези, за които трябва да сме нащрек:

- Внезапни необясними промени в поведението на детето
- Очевиден страх от някого или бягство от къщи
- Кошмари или нощни напикавания, демонстративна и публична мастурбация
- Себенаранявания, себеобезобразявания или опити за самоубийство, употреба на наркотици, други вещества
- Проблеми от типа на анорексията или булимията
- Сексуализирано поведение или познания при малки деца;
- Притежаване на необяснимо големи суми пари
- Намеци за тайни, които не могат да се разкрият

Статистика

Всеки трети българин познава жертва на домашно насилие, сочи изследване на НЦИОМ.

- Едва 5,5% от анкетираниите обаче признават, че те самите са били жертва на физически тормоз от близък.
- Други 5% не желаят да отговорят дали са били малтретирани, което най-вероятно също ги поставя в тази категория, коментираха данните от Българския център за джендър-изследвания.
- 86% от анкетираниите пък заявяват, че има нужда от закон за защита от домашно насилие.

У нас няма официална статистика за броя на хората, малтретирани вкъщи.

Изследването на НЦИОМ сочи още, че 26-28% от жертвите са деца 38% са стари хора 43% - жени.

Данните са изведени от отговорите на анкетираниите за това дали познават лично жени, деца и възрастни, станали жертва на домашно насилие.

Според статистика на полицията от 2001 г. обаче 80% от жертвите на домашно насилие у нас са жени казват от центъра за джендър-изследвания.

Март 2005 г. Народното събрание на България прие Закон за защита от домашно насилие

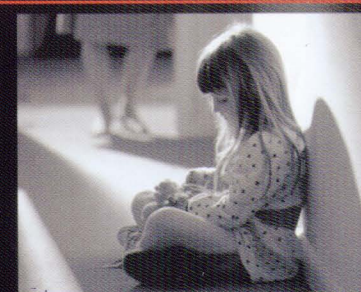
Международна
кампания
срещу
домашното
насилие

British Embassy
Sofia

25 ноември - 10 декември 2005

Ами аз

Възпитаваме ли
насилие...

Можем ли
да спрем...?

БЪЛГАРСКА МЕДИЙНА
КОАЛИЦИЯ

UK
PRESIDENCY
OF THE EU
2005

